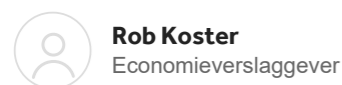

NOS Nieuws • Donderdag 3 augustus 2023, 19:21

Nederland op slot? Bouwen kán snel, leert Groningse lng-terminal

Rob Koster
Economieverslaggever

Het elektriciteitsnet moet worden uitgebreid, er moet een waterstofnetwerk komen en er moeten installaties komen waarmee CO2 van de industrie kan worden afgevangen en opgeslagen in lege aardgasvelden onder de Noordzee. De projecten zijn nodig om de klimaatdoelen voor 2030 te halen, maar de doelen raken uit zicht. Een voorbeeld van de Gasunie in de Groningse Eemshaven toont aan dat projecten ook snel gerealiseerd kunnen worden.

Regels en procedures halen de vaart uit de energietransitie met als gevolg dat veel bedrijven die van het gas af willen, geen zware elektriciteitsaansluiting kunnen krijgen. Voor sommige projecten is nieuwe wetgeving nodig en het is onzeker of de Tweede Kamer die nog gaat behandelen voor de verkiezingen in november. De aanleg van de infrastructuur voor het afvangen van CO2 van de petrochemische industrie in de Rotterdamse haven stokt vanwege stikstofregels.

In 200 dagen

Nederland lijkt steeds vaker 'op slot' te zitten maar afgelopen jaar was er een opvallende uitzondering. Binnen 200 dagen legde de Gasunie in samenwerking met Groningen Seaports, bouwbedrijven en verschillende overheden een drijvende lng-terminal (vloeibaar gas) in de Groningse Eemshaven aan. Die was

nodig om het verlies aan Russisch gas te compenseren met vloeibaar gas uit de Verenigde Staten.

Het kabinet overtuigde de provincie Groningen van het 'nationaal belang' en regelde een gedoogvergunning voor de twee fabrieksschepen. Ondertussen rekenden alle partijen terug vanuit de opleveringsdatum van 15 september 2022, die nodig was om voor de winter de gasvoorraden gevuld te hebben. Uitstel van oplevering was geen optie.

Alle partijen voelden de urgentie.

— Hans Coenen, lid raad van bestuur Gasunie

Het project slaagde volgens Hans Coenen, lid van de raad van bestuur van de Gasunie, omdat "alle partijen de urgentie voelden". De dreiging van gezinnen die hun huis niet kunnen verwarmen, industrieën die stil dreigen te vallen en de schok van de Russische inval in Oekraïne zorgden ervoor dat alle problemen en bezwaren werden opgelost. Bouwmateriaal werd 'geleend' van andere projecten, ruim 500 man personeel uit Mozambique, Tsjechië, Australië en andere delen van de wereld werd ingevlogen naar de Eemshaven.

Urgentie kopiëren

Hans Coenen heeft de manier van werken inmiddels met veel mensen uit de energiesector besproken, ook met minister Jetten voor Klimaat en Energie. Coenen denkt dat het navolging krijgt, al zal het niet meevallen om de urgentie van afgelopen jaar te kopiëren. Ook is er geen enkele organisatie in Groningen tegen de gedoogvergunning in beroep gegaan, zijn er geen woningen in de Eemshaven en ligt er geen Natura 2000-gebied in de directe omgeving.

Toch kan de manier van werken navolging krijgen, verwacht ook Marjolein Dieperink, hoogleraar Klimaatverandering en Energietransitie aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. "Wat er in de Eemshaven is gebeurd, is dat marktpartijen en overheden heel dicht op elkaar zijn gaan zitten in een vroeg stadium van het proces en met elkaar hebben bekeken wat er nodig is om het project tot een goed einde te brengen."

Ik zie dat projecten soms traag verlopen en dat het beter kan.

— Marjolein Dieperink, hoogleraar Klimaatverandering & Energietransitie Vrije Universiteit Amsterdam

Dieperink is partner bij advocatenkantoor AKD en als advocaat bij veel energieprojecten betrokken; "Ik zie dat projecten soms traag verlopen en dat het beter kan." Net als netbeheerders, werkgevers en milieuorganisaties vreest Dieperink dat de klimaatdoelen voor 2030 uit beeld verdwijnen onder meer vanwege de val van het kabinet. "Bijvoorbeeld voor waterstof en warmtenetten is nieuwe wetgeving nodig en die processen duren lang en de meeste partijen wachten die af voor ze investeren. De vraag is of 2030 niet te snel komt."

Nationaal belang

Voor het lng-project in de Eemshaven deed minister Jetten een beroep op het nationaal belang en het gevaar voor de openbare orde en veiligheid als er een tekort aan gas zou ontstaan. De vraag is of de bosbranden, hittegolven en overstromingen die de wereld dit jaar teisteren niet aantonen dat de klimaatcrisis inmiddels ook een zaak van openbare orde en veiligheid is.

"Er zijn steeds meer rapporten die aantonen dat we achterlopen bij de doelstellingen uit het Parijs-akkoord, daarom valt ook hier zo'n noodsituatie wel te beredeneren", zegt Dieperink. Netbeheerders, werkgevers en milieuorganisaties hebben in een brandbrief aan de Tweede Kamer gepleit voor snelheid. De organisaties zijn bang dat vanwege de val van het kabinet, energieprojecten die van belang zijn om de klimaatdoelen te halen nog verder uit het zicht raken.

Economie

Deel artikel:

<https://nos.nl/artikel/2485326-nederland-op-slot-bouwen-kan-snel-leert-groningse-lng-terminal>